

MAGYAR-HOLLAND

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL:
BUDAPEST, VIII. KER. ÜLLŐI-ÚT 4

MEGJELENIK
MINDEN HÓ 15-ÉN

SZEMLE

TÁRSADALMI ÉS KÖZGAZDASÁGI LAP

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:
EGY ÉVRE — — — 60 KORONA
TELEFONSZÁMOK:
JÓZSEF 98-61
JÓZSEF 98-62
EGYES SZÁM ÁRA: 5 KORONA

1922 MÁJUS 15

FELELŐS SZERKESZTŐ:
VIDOR MARCEL

II. ÉVFOLYAM

5. SZ.

Mai számunk tartalma:

C. W. Matthes: Budapesti benyomásaim.
E. Deckers: Egy hollandi kereskedő Budapesten.
Gergely Lajos: Vándorló magyarok.
Zelovich Kornél műegyetemi rektor: A József-műegyetem 50 éves jubileuma.
Dr. M. I. A. M. Schretlen: Egy hollandi műtörténész Budapesten.
Hírek Hollandiából. A Magyar Hollandi Tájékoztató és Utazási iroda közleményei.
A külföld közgazdasága.
Krónika: Hollandi jutalom magyar cserkészfiuknak. — Holland-magyar konferencia.
Különléle hírek.
Lapszemle.
Tőzsdei krónika.
Sorsolási értesítő.

Hollandiában tartózkodó gyermekek szüleikhez!

A „Magyar Holland Szemle” kiadóhivatala, VIII., Üllői-ut 4., megállapodást létesített a „Magyar Holland Tájékoztató és Utazási Irodával”, Kálvin-tér, hogy az iroda mindazoknak, akik a lapra évi 60 koronával előfizetnek, *díjtalanul fordítja le összes Hollandiából érkező leveleiket* és bármily hollandi vonatkozású ügyben készséggel szolgál felvilágosítással.

Magyar kereskedők, akik Hollandia felé tájékozódnak

vagy ottani cégekkel üzleti összeköttetést öhajtanak, *évi 60 koronával* fizessenek elő a „Magyar-Holland Szemle” c. lapra, VIII., Üllői-ut 4., mely a hollandi hivatalos és közgazdasági körökkel való közvetlen összeköttetése révén minden hollandi vonatkozású kereskedelmi ügyben a legfrissebb hírekkel és tájékoztatásokkal szolgál.

Holland vendégek Budapesten

Május hó folyamán rövidebb-hosszabb ideig a következő vendégek fordultak meg Budapesten: C. W. Matthes bankár Amsterdam, C. L. Kolff gyáros és neje Wessenaar, E. Deckers kereskedő és neje Zaandam, dr. M. I. A. M. Schretlen műtörténész Bilthoven, Ph. Verhagen Amsterdam, Dirk Dirkmaat Booskop Langendijk Jan Hendrik de Winter Rotterdam, B. Hopperus Buma Deventer, J. L. la Gro Haag, H. P. van Broekhuizen Utrecht, J. C. Hiensch Kortenhoef.

Budapesti benyomásaim

Irta: C. W. Matthes Amsterdam, a Wallich és Matthes cég tulajdonosa

Egy vallomással kell kezdenem. Szó le nem írhatja, mennyire szeretem Magyarországot! Az erős akaratu, balsorsában is büszke nemzetet, egyenés gerincű, becsületes fiait, akik törhetetlenül hisznek jövőjükben. Szeretem ezt az országot magáért az országért, szorgalmáért, szépségéért, kulturájáért, magasrendű törekvéseiért és a multjáért is. Szabadságszerető testvérük vagyok a magyaroknak, a független Hollandia polgára, aki lélekben egy vagyok minden magyarral. Már sokszor voltam hosszabb-rövidebb ideig Magyarországon, de valahányszor jövök, mindig új értékeket fedezek föl, melyeket eddig csak sejtettem, de ismerni nem ismertem eléggé.

Minden embert a szerencsétlenségében lehet a legjobban megismerni — így van ez a nemzetekkel is! A megcsönkitott, vérző Magyarország nagysága a lelkiekben domborodik ki. Nincs elveszve az az ország, melynek van akarata az élethez!

Néhány napot töltöttem most Budapesten és őszinte örömmel láttam, mily fáradhatatlanok az emberek munkájukban! Elhatározással és hittel dolgoznak, törhetetlen energia fokozza munkakedvüket. Igyekeznek kereskedelmi összeköttetéseket létesíteni a külfölddel és minden törekvésük odairányul, hogy közgazdaságilag talpraállítsák országukat. Természetes, hogy nagy szeretettel orientálódnak Hollandia felé is, mert hisz a két ország között fennálló lelki kapcsolat hatalmas támasztéka a kialakuló üzleti viszonylatnak. Legfontosabb teendő e téren a bizalom megerősítése. Hollandiának tudnia kell, mit nyer vele gazdaságilag, ha intenzív kapcsolatot létesít Magyarországgal, melynek minden előfeltétele meg van ahhoz, hogy nagy perspektívákkal illeszkedhessék bele a világkereskedelem organizmusába. Nagy hiba volt, sajnos, hogy a hollandi kereskedők a multban nem találták meg a kellő tájékozódást és kisebb értékű cégekkel összeköttetésbe léptek. Sok csalódástól kímélhették volna meg magukat és nem volna most szükség arra, hogy megcsönkent bizalmukat élesztgessék.

Egy kiváló üzleti faktor vette kezébe legutóbb a holland-magyar kereskedelmi közlekedés irányítását, illetőleg annak a gazdasági folyamatnak megindítását, mely mindkét ország kölcsönös megértését előmozdithatja. Ez a tényező a „Magyar-Holland Gazdasági

Bank R.-T.” és e társaság kebelében működő „Magyar-Holland Tájékoztató és Utazási Iroda.” Ez intézmények hivatott vezetés alatt, kitünő holland-magyar összeköttetésekkel teremtetek alapot a nagyértékű munkához, melyet fáradhatatlan energiával napról-napra egyre nagyobb méretekben fejlesztenek.

A hollandi kereskedők bizalma szemmel láthatólag növekszik és ez tömeges üzleti érdeklődésekben és megkeresésekben jut kifejezésre.

Magam részéről is csak megerősíthetem ez intézmények hivatottságát és mint a budapesti hollandi királyi főkonzul, I. C. Fledderus ur, ajánlom honfitársaimnak, hogy a legnagyobb bizalommal forduljanak az irodához, mely minden hollandi érdekében értékes és szinte pótolhatatlan tevékenységet fejt ki.

A magyarokban bőséges üzleti energia van felhalmozva, óriási a munkakedv és az akarat. Mindez azonban nem elég. A valutáris eltulodások, illetőleg a magyar korona rettentő inferioritása folytán, tőkére volna szükség, hogy a kereskedelmi folyamat megindulhasson. És itt domborodik ki a jelentősége a hollandusok bizalmának. Lehet-e itt a tőkét biztosan elhelyezni, illetőleg gyümölcsözően hasznosítani? Az én véleményem szerint — lehet!

Csodálkozással fogja tapasztalni mindenki, aki Budapestre jön, hogy fogadják itt az idegeneket, legkivált azonban a hollandusokat! Mennyi közvetlenség, előzékenység, szeretetreméltóság! Ez több az udvariasságnál, a barátságnál is több, a testvériséget is felülmulja, így fejezhetném ki a legjobban: lelki összeolvadás! Hollandi testvér! Jó testvér, mert belelátott a megtipott magyar lélekbe, hisz megértette, átérezte megrendítő szomorúságát!

Ha a hollandi nyelv idegen idiómája felcsendül a magyar utcákon, minden ember szeme csillogni kezd és a tekintet áldó simogatással öleli körül a hollandi szó gazdáját. Hollandi ember, itthon vagy Magyarországon! Üzletekben, szállodákban, hivatalokban! Az üzletemberek rideg komptoirjai is meg elevenülnek. Az üzlet nem száraz üzlet, hanem barátságos megértés egyben. A cigány-muzsikuskus bánatoktól rezgő ősi magyar népdalai a hollandi tájakat hozzák elé!

Ami pedig a magyar kulturát illeti, ezt egy cikk keretében nem lehet vázlatosan elintézni. Ide elmélyedés kell! Hogy a hotelek elsőren-

düek, hogy a budapesti luxusfürdőknek alig találni párját, mindez csak külsőség, bár ez is lényeges bizonyítéka a kulturfelettségnak. De hát a művészet! Milyen csodálatos kincsek, soha nem sejtett, grandiózus kulturértékek vannak itt fölhalmozva!

Majovszky Pál miniszteri tanácsos urnak, a magyar művészeti élet egyik legkiválóbb reprezentánsának, a hollandusok igaz barátjának szeretetreméltó és fáradhatatlan kalauzolása mellett megtekintettem a „Szép-művészeti Muzeumot“ és volt alkalmam bepillantást nyerni néhány magángyűjteménybe is. Az ó-holland mesterek majdnem kivétel nélkül képviselve vannak ritkaértékű, gyönyörű alkotásaikkal Budapesten. Az olasz renaissance mesterei is felvonulnak eredeti műveikkel. A primitívek, a quattrocento művészfejedelmek, Rafael, Tizian, Leonardo da Vinci stb. mind képviselve vannak egy vagy több remekművel. A spanyolok, a franciák, barbizoniak, impresszionisták, klasszikusok és modernek, Goya, Manet, Monet, Pisaro, Toulouse de Lautrec, Gauguin, majd a kiváló magyar mesterek: Munkácsy Mihály, Paál László, Szinnyi-Merse Pál, Lotz Károly, Benczur Gyula, László Fülöp, Székely Bertalan, Hollósy Simon világszerte ismert nagy nevek. Majovszky ur lehetővé tette számomra, hogy saját nagyértékű gyűjteményein kívül, néhány honfitársammal megtekinthessem gróf Andrássy Gyula v. külügyminiszternek palotájában felhalmozott műkincseit is. Itt az ezeregyéj csodái tárultak szemünk elé. E művészetszerető, nagykulturájú arisztokrata tulajdonosa a világ egyik legszebb szőnyeg- és gobelin gyűjteményének és a képzőművészet ritka ékességeit mondhatja a magáénak. Mind e gazdagságot ő maga személyesen tárta elénk és oly nemes szerénységgel és kiváló szakérellemmel párosult finom közvetlenséggel vezetett végig bennünket műkincsekkel zsufolt lakosztályain, hogy tiszteletet és csodálatot ébresztett mindnyájunkban.

E művészi élvezeteket ugyancsak a „Magyar Hollandi Tájékoztató és Utazási Irodának“ köszönhetem, amely nagyszerű nexusaival lehetővé tette, hogy fogalmat alkothassak magamnak azon kulturértékek felől, mellyel igazán csak a legfejlettebb országok rendelkeznek.

Végül még a „M. kir. Operaház“ egyik előadásáról kívánok megemlékezni. Hoffmann meséi volt műsoron és ez a klasszikus dalmű oly stílusos rendezésben, a művészi bevégeztség tökéletességével került színre, hogy a világ bármely dalszínházának díszére vált volna. Ugy a szereplők elsőrangú alakító-képessége, mint énekművészete a legtulzabb igényeket is kielégítette. A főszerepekben Sándor Erzsi, dr. Székelyhidny és Szemere excelláltak. Az idegeneknek, akik a

magyar nyelvet nem értik, ajánlatos, hogy a budapesti Operaház révén szerezzenek meggyőződést e kis ország kulturai hivatottságából.

Még egyszer felhívom honfiársaim figyelmét e határaiban megcsonkított, de lelkileg sértetlen, nagyhivatású országra, melyet érdemtelenül fosztottak meg földjétől. Sok millió magyart szakítottak el az anyaországtól, akik most idegen államok kisebbségét alkotják. De a megmaradt Magyarország él a csonkítatlan nagy Magyarország helyében. Államisága és kulturája független és nemzeti, s gazdasági megerősödése nemcsak a magyarság érdeke, de világérdek.

Jöjjenek a hollandusok és fedezzék fel Magyarországot!

Vándorló magyarok

Egy magyar mérnök megfigyelései Hollandiában

Magyar illúzió. — Kevés a munkaalkalom. — Elhelyezkedési lehetőségek Hollandiában. A magyar segélyegylet.

A jó valutájú, meseországnak elképzelt államok között különösen Hollandia keltette föl a magyarok figyelmét és vágyakozását.

Más északi országok iránt sokkal kevesebb érdeklődés mutatkozott. A ködös Albion hívös tartózkodása riasztólag hatott. Amerikát, a dollárok hazáját, a nagy távolság és elérhetetlenség — mert hisz a kijutás lehetősége ezer nehézségbe ütközik — az álmok szimbólumává avatta, ám Hollandia annyi összekötő szálát eregetett felénk, hogy nincs nap, mely valami kapcsolatot ne létesítene a két ország között. Hollandia relative amugy is elég közel van Magyarországhoz, hisz az expressz másfél nap alatt futja meg az utat és majdnem naponként látunk Budapesten gömbölyűre hizott kis gyermekeket, akik mind a hollandusok jó szívet dicsérik, Annyi melegség és szeretet árad felénk Hollandia felől, hogy a megálmodott vágyak valósággá alakulnak. Látjuk magunk előtt a szélmalmos tájakat, a füstölgő hajókkal zsufolt kikötőket, az óriási forgalmat...

Pedig nehéz az élet Hollandiában is. Az illúzió gyorsan szétfoszlik és akik minden komolyabb előkészület vagy a biztos elhelyezkedés garanciája nélkül nekivágnak az utnak, hogy a nehéz gazdasági viszonyok sulya alól szabadulva, egy tejjel-mézzel folyó Kánaánba vándoroljanak, bizony megcsínylik könnyelműségüket. Mert nincs bőség és nyugalom, a szűkös anyagi források elapadnak, az otthonról hozott pénz, melyet az óriási valutakülönbség egyre lejjebb fokoz, elfogy, a viszonylagosan drágább élet ránehezedik a vándorra, a tájékozatlanság és csekély munkaalkalom kizárja a megélhetés bármely lehetőségét is, végül nincs más hátra, vagy egy csomó pénz elköltése után haza kell utazni tarsolyunkban a legszomorubb tapasztalatokkal vagy ami még rosszabb, egy jobb jövő délibábjáért nyomorogni kell tovább idegen országban.

Mert Hollandia, a többi jóvalutájú országhoz hasonlóan, nehéz válságot él át, mely az ipart és kereskedelmet lényegesen meg-